

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΙΚΟΣΤΗ ΕΚΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Πέμπτη 1 Ιουνίου 1995, ώρα 9.00 μ.μ.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής Κ.Ο.Θ.:

Λεωνίδας Καβάκος

Συμβούλιο Ειδικού Ταμείου Οργανώσεως Συναυλιών:

Πέτρος Παπασαραντόπουλος, Πρόεδρος
Κων/νος Χατζηκωνσταντίνου, Αντιπρόεδρος
Φοίβος Γκικόπουλος, Γεν. Γραμματέας
Ιωάννης Μπαρούτας, Μέλος
Ελένη Ξεναρίου, Μέλος

Καλλιτεχνική επιτροπή:

Αντώνης Κοντογεωργίου, Πρόεδρος
Κωνσταντίνος Πατσαλίδης, Αντιπρόεδρος
Ρένος Μπαλτάς, Μέλος
Γεώργιος Γράλιστας, Μέλος
Ιωάννης Καιμάκης, Μέλος

Για φωτογράφους, μαγνητοσκόπους ή πνογράφους των συναυλιών απαιτείται δίδεια από τη Διεύθυνση της Κ.Ο.Θ.

Εξώφυλλο: Ψηφιδωτό του I. Κολέφα, φωτογραφημένο από τους Διογένη και Χρήστο Νικολέρη.

Διευθυντής Ορχήστρας:
ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΡΙΚΟΛΙΔΗΣ

Σολίστ:
ΕΥΗ ΔΕΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1959 ως τμήμα του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης με τον αρχικό τίτλο "Συμφωνική Ορχήστρα Βορείου Ελλάδος" (Σ.Ο.Β.Ε.).

Τον Νοέμβριο του 1969 έπειτα από συνεχείς προσπάθειες του Σόλωνα Μικαπλίδη, που ήταν ιδρυτής και μόνιμος διευθυντής της Σ.Ο.Β.Ε., η ορχήστρα κρατικοποιήθηκε και πήρε τον τίτλο "Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης" Κ.Ο.Θ.

Η Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης, εκτός από τις τακτικές της εμφανίσεις συχνά δίνει συναυλίες σε σχολεία, εργοστάσια, πολιτιστικά κέντρα και σε πόλεις της Βόρειας Ελλάδας.

Με την Κ.Ο.Θ. συνεργάστηκαν παγκοσμίου φήμης αρχιμουσικοί και σολίστες. Από το 1966 συμμετέχει τακτικά στο Φεστιβάλ Αθηνών και στα "ΔΗΜΗΤΡΙΑ" Θεσσαλονίκης.

ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΡΙΚΟΛΙΔΗΣ

Γεννήθηκε το 1947 στο Bad Aussee της Αυστρίας από μπτέρα αυστριακή και πατέρα έλληνα.

Σπούδασε στις Ανώτατες Μουσικές Σχολές της Βιέννης και του Σάλτσμπουργκ βιολί με τον Günther Pichler, σύνθεση με τον Alfred Uhl και κρουστά με τον Richard Hochrainer. Την εκπαίδευσή του σαν διευθυντής ορχήστρας πήρε βασικά από τους Hans Swarowsky και Μίλτιαδην Καρύδην.

Πήρε μέρος σαν ενεργό μέλος σε σεμινάρια με τους Franco Ferrara, Bruno Maderna, Herbert von Karajan, Sir Adrian Boult, Milan Horvat και δούλεψε και σαν βοηθός μαζί τους όπως και με τον Giuseppe Patanæa.

Διακρίθηκε με πρώτα βραβεία στους διεθνείς διαγωνισμούς στο Besançon 1970, Φλωρεντία 1971 και στη Βουδαπέστη 1977, όπου και του απονεμήθηκαν και όλα τα υπόλοιπα 12 ειδικά βραβεία. Σε διαγωνισμό στο Παρίσι το 1977 διακρίθηκε ως μοναδικός Ευρωπαίος για τη θέση "Υπότροφος βοηθός μαέστρου της Συμφωνικής Ορχήστρας της Βοστώνης" κατά το Φεστιβάλ στο Tanglewood, όπου και συνεργάστηκε με τους Leonard Bernstein, Seiji Ozawa, André Previn, Günther Schuler και Θεόδωρο Αντωνίου.

Από 25 χρόνους εργάζεται συνεχώς σε μόνιμες θέσεις όπως: από το 1972 έως σήμερα ως μόνιμος αρχαμουσικός της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, παράλληλα ως πρώτος μαέστρος (1ος Kapellmeister) σε διάφορες όπερες στη Γερμανία και Ουγγαρία (1973-80) και ως μόνιμος μαέστρος του Γαλλικού Εθνικού Μπαλλέτου "Roland Petit" στη Μασσαλία με περιοδείες σε όλη την Ευρώπη (1979-84). Είναι μόνιμος φιλοξενούμενος μαέστρος της Εθνικής Συμφωνικής Ορχήστρας της Ισλανδίας (1984-87) και από το 1991 Γενικός Μουσικός Διευθυντής της Φιλαρμονικής Ορχήστρας του Debrecen της Ουγγαρίας.

Ως φιλοξενούμενος μαέστρος διπύθυνε επανειλημμένα πάνω από 100 ορχήστρες στην Ευρώπη, Αυστραλία, Ρωσία και Ιαπωνία. Εμφανίστηκε με την Orchestre National de la ORTF στο Παρίσι και στο Φεστιβάλ de Besançon, με την Russian National Orchestra στη Μόσχα, και με τις Συμφωνικές Ορχήστρες του Βερολίνου, της Νυρεμβέργης, της Πράγας, της Μελβούρνης, της Ουγγρικής Ραδιοτηλεόρασης και της Φιλαρμονικής της Βουδαπέστης. Διπύθυνε επίσης την BBC National στο Cardiff, τις Ραδιοφωνικές Ορχήστρες του Helsinki, Hilversum, Sofia, Bucharest, την Φιλαρμονική Ορχήστρα της Δρέσδης, της Σλοβενίας και της Αρμενίας όπως και τις Ορχήστρες Gulbenkjan στη Λισαβώνα και την George Enescu Philharmonie στο Βουκουρέστι.

Εμφανίστηκε στα Διεθνή Φεστιβάλ: Δρέσδης, Παρισιού, Αθήνας, Βουδαπέστης, Βιέννης, Aix-en-Provence κ.ά.

Πραγματοποίησε ραδιοφωνικές εγγραφές και τηλεοπτικές συναυλίες με τις ABC, BBC, ORTF, RAI, WDR, ORF, MRT, NRO κ.ά., καθώς και εγγραφές δίσκων, με τη Φιλαρμονική Ορχήστρα της Βουδαπέστης (G.Verdi - Εισαγωγές Εταιρία Hungaroton), με τη Συμφωνική Ορχήστρα Gulbenkjan της Λισαβώνας (Mozart - Κοντούρτα για πιάνο και ορχήστρα σολίστ Georges Pludermacher - Εταιρία Lyrix), και με την Εθνική Συμφωνική Ορχήστρα της Ισλανδίας (Scandinavian Composers Union) με έργα σύγχρονων συνθετών.

ΕΥΗ ΔΕΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η Εύη Δελφινοπούλου γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε βιολί στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, τάξη του κ. Κ. Πατσαλίδη, απ' όπου και απεφοίτησε το 1987 παίρνοντας το δίπλωμά της με "άριστα παμψηφεί". Το 1986 πήρε το πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό βιολιού του Συλλόγου Αποφοίτων Ωδείων Βορείου Ελλάδος.

Είναι μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και της Δημοτικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

Έχει δώσει ρεσιτάλ στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση.

Πήρε μέρος ως σολίστ στις εκδηλώσεις του Διεθνούς Φεστιβάλ των Δημητρίων και προκρίθηκε από το Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης να το εκπροσωπήσει σε μουσικές εκδηλώσεις στο Αν. Βερολίνο και στην Μασσαλία το 1987.

Το 1988 έγινε δεκτή στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία του Graz της Αυστρίας, στην τάξη του καθηγητή κ. Χρ. Πολυζωΐδη απ' όπου πήρε το 1990 το πρώτο δίπλωμα με "άριστα" και διάκριση.

Έγινε και μέλος της Συμφωνικής Ορχήστρας του Graz, με την οποία εμφανίστηκε ως σολίστ, αποσπώντας ευμενείς κριτικές του Αυστριακού Τύπου. Παράλληλα έκανε μαθήματα με τον Igor Osim.

Η Εύη Δελφινοπούλου συμμετείχε ως κοντσερτίνο και ως σολίστ σε ορχήστρες μουσικής δωματίου και εμφανίστηκε σε συναυλίες που δόθηκαν στην Αυστρία (Βιέννη, Graz) και σε πόλεις της Ισπανίας, Ιταλίας, Σλοβενίας και Κροατίας με έργα του κλασικού, αλλά και του σύγχρονου ρεπερτορίου.

Το 1993, ύστερα από ακρόσοπη, έγινε μέλος της Διεθνούς Ορχήστρας Νέων "G. Mahler" υπό τη διεύθυνση του αρχαμουσικού Claudio Abbado και μετείχε σε όλες τις συναυλίες που δόθηκαν στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Από τον Οκτώβρη του 1993 είναι καθηγήτρια στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης.

ΕΡΓΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΩΝ ΣΥΝΘΕΤΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΧΡ. ΔΕΛΛΑ
(1900-1967) : Ελληνική Εισαγωγή,
σε σολ ελάσσονα.

Ν. ΑΣΤΡΙΝΗ
(1921) : Fantaisie concertante,
για βιολί και ορχήστρα,
έργο 19.

Allegro moderato - Andante molto maestoso - Cadenza -
Allegro fugato - Allegro moderato

Βιολί: **ΕΥΗ ΔΕΛΦΙΝΟΠΟΥΛΟΥ**

Α' εκπέλεση.

ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Κ. ΠΑΤΡΑ
(1917) : Συμφωνία.

Allegro ma non troppo, un poco agitato
Andante
Scherzo - Allegro vivace
Allegro moderato - Andante - Moderato

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΕΛΛΑΣ

"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ".

Η "Ελληνική Εισαγωγή", γράφηκε το 1948. Το έργο αποτελείται από δύο κυρίως μέρη: Το 1ο "Andante Sostenuto" και το 2ο "Allegro energico".

Το 1ο μέρος αρχίζει με ένα solo clarino που με τις πρώτες του νότες δίνει την ελληνική ατμόσφαιρα που δυναμώνει με τη δραματική επέμβαση των βιολοντσέλων. Στην συνέχεια με την εμφάνιση των ξύλινων και των εγχόρδων, αλλά και με την επίμονη εμφάνιση του κλαρίνου, αναπτύσσεται το θέμα των βιολοντσέλων από άλλα όργανα. Τα ίδια τα βιολοντσέλα με ένα νέο θέμα αναλαμβάνουν την πρωτοβουλία, που παρουσιάζεται με περιπάθεια και εκφραστικότητα από τα ξύλινα και τα κόρνα, να επαναφέρουν το αρχικό σόλο κλαρίνο με συνοδεία pizzicati των εγχόρδων, ώστε σιγά - σιγά με βαθμιαία επιτάχυνση να οδηγηθούμε στο 2ο μέρος (Allegro Energico).

Το 2ο αυτό μέρος είναι, μπορούμε να πούμε, ένας ενθουσιώδης ελληνικός χορός με διάφορες εναλλαγές, οι οποίες τελικά με τη σύνδεση των δύο θεμάτων (του 1ου και 2ου μέρους) κορυφώνονται σ' ένα πανγυρικό Finale γεμάτο ενθουσιασμό και ελληνική λεβεντιά.

Χρ.Δ.

ΝΙΚΟΣ ΑΣΤΡΙΝΙΔΗΣ

"FANTAISIE CONCERTANTE", ΕΡΓΟ 19, ΓΙΑ ΒΙΟΛΙ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ (1949).

Αν και το πιάνο υπήρξε το σολιστικό όργανο του Νίκου Αστρινίδη, η θέση του βιολιού στο συνθετικό του έργο είναι εξίσου σημαντική. Η βιολονιστική του εργογραφία καλύπτει μία περίοδο σαράντα ετών, ξεκινώντας από τα πρώιμα έργα *Βλάχο Καπρίτσιο* έργ. 3 (1938) και *Ονειροπόληση* έργ. 5 (1939) - και τα δύο με συνοδεία πιάνου - και φτάνοντας στο *Κοντσέρτο - Ραψωδία* έργ. 42 (1979).

Η ακρόαση στα 1940 του κοντσέρτου για βιολί και ορχήστρα του Aram Khachaturian ερμηνευμένου από τον David Oistrach άφησε ανεξίτηλες εντυπώσεις στον νεαρό τότε Αστρινίδη, ο οποίος φιλοδοξούσε έκτοτε να γράψει ένα μεγάλο έργο για το όργανο αυτό. Η πρώτη του απόπειρα κατέληξε στη σύνθεση του *Allegro de Concert* έργ. 7 (1942), ένα μάλλον ανώριμο έργο και έντονα εππρεσμένο από τους κλασικούς συνθέτες.

Μετά το τέλος των σπουδών του στη Schola Cantorum στο Παρίσι το 1948, ο συνθέτης ξεκίνησε τη διεθνή πιανιστική του σταδιοδρομία με περιοδείες στη Νότιο Αμερική, σύντομα δε και στον υπόλοιπο κόσμο. Η συνεργασία του με βιολονίστες της κλάσης των Jacques Thibaud, Henrik Szering, Christian Ferras, Devy Erlich, Colette Frantz και Janine Andrade αναζωπύρωσε το ενδιαφέρον του για το όργανο αυτό και του έδωσε την ευκαιρία να γνωρίσει σε βάθος τις τεχνικές και εκφραστικές του δυνατότητες.

Ως αποτέλεσμα των εμπειριών αυτών, ο συνθέτης έγραψε τη *Fantaisie Concertante*, έργ. 19, στο διάστημα Μαΐου - Αυγούστου 1949, σε μια περιοδεία του στο Rio de Janeiro, Buenos Aires και Santiago. Λίγο μετά την ολοκλήρωση της ενορχήστρωσης όμως κατέστρεψε την παρτιτούρα, επειδή θεώρησε πως οι ενορχηστρικές του επιλογές δεν ταιριάζαν στο χαρακτήρα του έργου. Έτσι το έργο εκτελείται έκτοτε στη γραφή του για βιολί και πιάνο.

Η πρώτη εκτέλεση δόθηκε το Δεκέμβριο του 1951 στη Salle Gaveau στο Παρίσι από την Janine Andrade και τον συνθέτη. Από τις μετέπειτα παρουσιάσεις του έργου σημαντικότερη υπήρξε αυτή στο Φεστιβάλ του Αμβούργου το 1952 με τον Christian Ferras και τον συνθέτη. Την ίδια εποχή πρωτοπαρουσιάστηκε και στην Ελλάδα και μέχρι σήμερα έχει εκτελεστεί από την Ηλέκτρα Αργυροπούλου, τον Τάτσο Αποστολίδην και την αποψινή σολίστ. Η σημερινή είναι η πρώτη εκτέλεση της *Fantaisie Concertante* στην αρχική της σύλληψη, για βιολί και ορχήστρα. Τη νέα ενορχήστρωση του έργου άρχισε αποσπασματικά ο συνθέτης το φθινό-

πωρο του 1994, συνέχισε δε και ολοκλήρωσε τον Απρίλιο και Μάϊο του 1995.

Το έργο αρχίζει δυναμικά με το βιολί να παρουσιάζει το πρώτο θέμα, ο αποφασιστικός χαρακτήρας του οποίου συνίσταται στο συνδυασμό παρεστιγμένων αξιών και μεγάλων διαστημάτων (κυρίως καθαρής 5ης). Άκολουθει ένα ορχηστρικό επεισόδιο βασισμένο σ' ένα μοτίβο με συγκοπόμενο ρυθμό· το μοτίβο αυτό λειτουργεί ως αντίθεμα στη συνέχεια του έργου. Το δεύτερο θέμα εισάγει και πάλι το βιολί. Ο αντιθετικός και δη λυρικός του χαρακτήρας, σε σχέση με το πρώτο θέμα, ορίζεται από την παρουσίασή του στη χαμπλί περιοχή του βιολιού, τη χρονιμοποίηση φρύγιου τρόπου, τη διάρθρωση σε τρίπχα και την εκκάνπη με κατιόν διάστημα καθαρής 5ης. Η εκτενής ανάπτυξη που ακολουθεί, αξιοποιεί μια παράφραση του δεύτερου θέματος, η οποία αντιμετωπίζεται ως αυτόνομο θέμα. Το επόμενο ορχηστρικό επεισόδιο, με τις συγκοπές και τις αλλοιωμένες συγχορδίες που περιέχει, κορυφώνει την ανάπτυξη και οδηγεί στο δεύτερο τμήμα του έργου. Σ' αυτό (Andante) ο συνθέτης αναδεικνύει ακόμη περισσότερο το λυρικό χαρακτήρα του δεύτερου θέματος, εμφανίζοντάς το σε αργότερο tempo, σε μέτρο 7/4 (που διευρύνει τα όρια των μελωδικών φράσεων) και στην τονικόπιτα της ρε ύφ. μείζονας. Το τρίτο τμήμα (Allegro) αρχίζει με δύο σύντομες καντέντσες του βιολιού και συνεχίζει με ελεύθερη ανάπτυξη των θεμάτων. Τέλος, η εκτενέστερη coda συνδυάζει στοιχεία ανάπτυξης (κυρίως μέσα από ένα θεματικό stretto) και επανέκθεσης (επαναφορά στην αρχική τονικόπιτα). Χαρακτηριστικό είναι το πέρασμα από τη μι ελάσσονα στη μείζονα κατά την είσοδο του βιολιού, του οποίου η δεξιοτεχνική χρήση φτάνει στο αποκορύφωμά της.

Χωρίς να πρόκειται για το καλύτερο έργο για βιολί του Αστρινίδη, η *Fantaisie Concertante* αποτελεί σημαντικό σταθμό στη συνθετική του παραγωγή για σύνολα μουσικής δωματίου και ταυτόχρονα προσαγγέλει την Ελληνική - Ραψωδία Κοντσέρτου έργ. 25 (1955), επίσης για βιολί και πιάνο ή ορχήστρα, ως προς τη μόνιμη στροφή του συνθέτη προς την ελληνική μουσική παράδοση (με τη χρήση μέτρου 7/4 και φρύγιου τρόπου), τη μορφολογική της διάρθρωση και την αποκρυστάλλωση των βασικών συνιστωσών της συνθετικής του τεχνοτροπίας (ελεύθερη ανάπτυξη, ρευστή αρμονική γλώσσα με εκτενείς ακολουθίες και σχέσεις 3ης και αυξημένης 4ης, θεματική συνοχή). Άλλα και αυτόνομα ιδωμένα, η *Fantaisie Concertante* μπορεί να ικανοποιήσει και τον απλό ακροατή με τις εναλλαγές της, και τον μελετητή με την σχεδόν σε όρια εξάντλησης θεματική της ενότητα και, βεβαίως, τον βιολονίστα με το εύρος των τεχνικών απαιτήσεων που προβάλλει.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΑΤΡΑΣ

"ΣΥΜΦΩΝΙΑ".

Η συμφωνία αυτή, πρέπει να το ομολογήσω, δεν είναι γέννημα καθαρώς του 1970, έτους που όλος ο κόσμος γιόρταζε τα 200 χρόνια από την γέννηση του μεγάλου Διδασκάλου. Αρκετά μοτίβα της ανίκουν σε παλαιότερες περιόδους της ζωής μου, μερικά μάλιστα σε πολύ παλαιές όπως π.χ. το ήσυχο μοτίβο της θάλασσας στο Andante που το έγραψα, ύστερα από μακρόχρονη στέρηση της, όταν ήμουν δάσκαλος σε ένα μεσογειακό χωριό και την ξαναντίκρυσα κάποτε με συγκίνηση. Επίσης το μικρό μακεδονικό θέμα του trio στο scherzo, που είναι ένα τραγούδι του χωριού Βαλμάδα της περιφερείας Θεσσαλονίκης και το οφείλω στον εκλεκτό βαλμαδιώτη συνάδελφο καθηγητή μουσικής κ. Νίκο Σαχίνη. Πάντως ανέκαθεν, νεανικό όνειρό μου ήταν να γράψω μία "Μπετοβενική" συμφωνία. Το θάρρος μου το έδινε ο Προκόφιεφ με την "Κλασική συμφωνία" του, η οποία βέβαια είναι τόσο "κλασική" όσο και η δική μου "Μπετοβενική". Εν πάσι περιπτώσει το έργο αυτό του Προκόφιεφ, γεμάτο από μία πνευματώδη και ειρωνική θα έλεγα διάθεσην προς τους κλασικούς τρόπους συνθέσεως, άλλο σκοπό θέλει να εξυπηρετήσει, ενώ το δικό μου θα φιλοδοξούσε να είναι η αρχή μιας προσπάθειας, μιας σταυροφορίας θα έλεγα επιστροφής στην καθαρή Μπετοβενική αντίληψη, περί μουσικής. Δηλαδή την περιγραφή κυρίως του εσωτερικού μας κόσμου με αφορμή εξωτερικές παραστάσεις (όπως συμβαίνει με την "ποιμενική" του συμφωνία), και την καταδίκη των τόσο "εξωτερικών" πυροτεχνημάτων της σύγχρονης συνθέσεως, που μας οδήγησαν σε φοβερά λυπτρέας ακρότητες. Μίνως ο Μπετόβεν ο ίδιος δεν είναι ο μεγάλος κύρους της ελευθερίας έναντι των κλασικών "δεσμών" προκειμένου να εκφράσουμε καλύτερα τον εαυτό μας; Και πιστεύω απόλυτα ότι οι μετά από αυτόν μεγάλοι ρομαντικοί συνθέτες, είναι πνευματικά παιδιά του, για τον λόγο ακριβώς που δεν του μοιάζει κανείς. Ας μη ξεχνούμε εξάλλου τα λόγια του Schumann όταν έγραψε στην γυναίκα του Κλάρα για τον Brahms (ο οποίος ως γνωστόν ήταν οικογενειακός φίλος του και ως τότε δεν συνέθετε παρά μόνο κομμάτια για πάνω): "Τί κάθεται εκείνος ο Brahms; Γιατί διστάζει να γράψει (συμφωνίες); Ας πάρει μία συμφωνία του Beethoven και ας συνθέσει κατά το υπόδειγμα αυτής". Ασφαλώς η πραγματοποίηση της παραινέσεως αυτής του Schumann δημιούργησε τον μετέπειτα μεγάλο Brahms των συμφωνιών και των κοντσέρτων. Τηρουμένων λοιπόν (προς Θεού!) των αναλογιών, και

επιτυχημένο ή όχι το έργο μου, αυτόν το σκοπό θέλω να εξυπηρετήσει, αρκίζοντας τώρα, με την ευκαιρία των 200 χρόνων του Μπετόβεν, έναν αγώνα εξυγιάνσεως και επανόδου στον ορθό δρόμο της Μουσικής που μας δίδαξε Εκείνος.

Ανάλυση της Συμφωνίας - Αφιέρωμα:

Το πρώτο μέρος σε φόρμα σονάτας (με εισαγωγή) αρκίζει με άδειες πέμπτες λα - μι (στα II βιολιά και τα κόρνα) πράγμα που θέτει σε κάποια αμφιβολία την τονικότητα. Άλλα το ίπο θέμα, που μπαίνει λίγο κατόπιν αρκίζοντας από τα πολύ ψηλά ξύλινα πνευστά, αρκίζει να ξεκαθαρίζει τον τόνο της ρε ελάσσονος για να τον εγκαταστήσει - πανηγυρικά και λίγο βίαια - το ταραχώδες κύριο θέμα σε ένταση φορτίσμο. Μετά την παρεμβολή εν συνεχείᾳ ενός ήπου μεταβατικού θέματος μπαίνουμε στο κυρίως β' θέμα σε sib μείζονα και η έκθεση των θεμάτων κλείνει με μία "κοντέτα" με στοιχεία του πρώτου θέματος. Ακολουθούν η ανάπτυξη και η επανέκθεση και το α' μέρος θα κλείσει με μία αρκετά εκτεταμένη "κόντα" με τελευταία επεξεργασία του κυρίου θέματος.

Το δεύτερο μέρος (Andante) είναι μια σκηνή κοντά στη θάλασσα, με τη μονότονη κίνηση των τριμίχων, που προσπαθούν να μιμηθούν τον ήσυχο θόρυβο του κύματος. Τα ανερχόμενα μπάσα και ακολούθως τα βιολιά σημειώνουν την παρουσία του ανθρώπινου συναισθηματικού στοιχείου που θα κορυφωθεί στο παρακάτω φορτίσμο. Θα επανέλθει πρεμία και εκ νέου το φορτίσμο, και το μέρος θα κλείσει πρεμία όπως άρχισε.

Το τρίτο μέρος (Σκέρτσο) είναι στην λα ελάσσονα, με αντιχρονισμούς στην συνοδείᾳ του, που για αντιστάθμισμα έχει χρωματική κάθιδο της μελωδίας του για να εξελιχθεί παρακάτω (μετά από ένα "σόλο" του κλαρινέτου) με κρεσέντο σ' ένα οργιώδες φορτίσμο. Το β' θέμα (τρίο) στην ομώνυμη λα μείζονα είναι ένα μακεδονικό τραγούδι της Βαλμάδας με τα λόγια της κόρης (η οποία προφανώς αγαπά κάποιον άλλον από αυτόν που θέλουν να της δώσουν): "Μη μ' αρραβωνάζεις Μάννα, ακόμα τούτο το Χειμώνα...". Το θέμα συνοδεύεται από μία αέναν κίνηση τριμίχων. Η δεύτερη εμφάνιση του θέματος αυτού μετά από την επανάληψη του σκέρτσου θα είναι στα ξύλινα πνευστά.

Στο Finale με ένα οδηγητικό μετατροπικό μοτίβο των μπάσων γίνεται μία αναδρομή στα τρία προηγούμενα μέρη και καταλήγουμε σε ένα θριαμβευτικό εμβατήριο, αφού πρώτα το θέμα του εμφανισθεί στο κόρνο σε ρυθμό Andante και εν συνεχείᾳ στα ξύλινα πνευστά σε ρυθμό εμβατηρίου πλέον. Ένα δεύτερο πρεμότερο θέμα δοσμένο από τα 4 κόρνα θα "σπάσει" τον "μαρτσιάλε" ρυθμό και το έργο, μετά από μία

ανάπτυξη με στοιχεία του εμβατηρίου, θα κλείσει πιό γρήγορα. Μία χρωματική κάθιδος των μπάσων συνοδεύει το επιταχυνόμενο θέμα.

Κ.Π.

Η πρώτη εκτέλεση της Συμφωνίας αυτής έγινε από την ΚΟΘ την 30η Νοεμβρίου 1970.

Ο Κυριάκος Πάτρας γεννήθηκε στην Θεσσαλονίκη το 1917. Δημιούργος του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης στα θεωρητικά και του Εθνικού Ωδείου Αθηνών (βιόλα και αντίστιξη).

Μετεκπαιδεύτηκε αργότερα στη Μουσική Ακαδημία της Βιέννης (βιόλα και διεύθυνση ορχήστρας) και στη "Scola Cantorum" των Παρισίων από την οποία το 1967 έλαβε δίπλωμα φούγκας και διεύθυνσης ορχήστρας.

Ο σύμερα συνταξιούχος Κυριάκος Πάτρας υπέρξε επί σειρά ετών βασικό στέλεχος της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, καθηγητής των Θεωρητικών στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, καθώς και πρώτη βιόλα στην Κρατική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης.

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΑΙΘΟΥΣΑ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΠΕΜΠΤΗ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ, ώρα 9 μ.μ.

Διευθυντής Ορχήστρας : **ΚΑΡΟΛΟΣ ΤΡΙΚΟΛΙΔΗΣ**
Σολίστ : **ΠΑΡΙΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ** (βιόλα)

CHR. W. GLUCK : Ιφιγένεια εν Αυλίδι, Εισαγωγή.
B. MARTINU : Rhapsodie - Concerto, για βιόλα
και ορχήστρα, Α' εκτέλεση.
FR. SCHUBERT : Συμφωνία αρ. 8, σε σι ελάσσονα,
"Ημπελής".

ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Διευθυντής: ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΑΒΑΚΟΣ

Μόνιμος Αρχαρμουσικός

Κάρολος Τρικολίδης

Α' ΒΙΟΛΙΑ

Κοντσερτίνο:
Κων/νος Πατσαλίδης

Μίκης Μιχαλίδης
Στάθα Μαυρίδου - Γκουτζίκα
Μαρία Δρούγου
Μαρία Σουέρεφ
Φώτω Θεοφάνους
Εύη Δελφινοπούλου
Στέργιος Γαργάλας
Γιώργος Πέτρας
Ευάγγελος Παπαδημητρίου
Aurel Piculeata
Αναστασία Μισυρλή
Παναγιώτης Μαυρίδης
Αθανάσιος Θεοδωρίδης
Παναγιώτα Ξεναρίου
Μαρία Χρυσάφη

Β' ΒΙΟΛΙΑ

Ανθή Τζίμα
Ντάρια Κάτσιου
Νικόλαος Αρχοντής
Παρασκευή Μπακατώνης
Μίμης Τοπτούδης
Αλκέτας Τζιαφέρης
Ευαγγελία Κουζώφη
Δέσποινα Παπαστεργίου
Αρχοντής Κρυστάλλης
Γιώργος Ιωσηφίδης
Isabelle Both
Γιώργος Μαυρίδης
Αναστασία Αλεξίου
Χριστίνα Κανάτσου
Γιώργος Μαυρομάτης
Χριστίνα Κουρσάρη

ΒΙΟΛΕΣ

Οδυσσέας Κουζώφη
Νεοκλής Νικολαϊδης
Γεώργιος Καμένος

Νικόδημος Δέλλιος
Ειρήνη Παραλίκα
Φελίτσια Ποπίκα
Χρήστος Βλάχος
Κατερίνα Μητροπούλου
Άλεξάνδρα Βόλτη
Βιολέτα Θεοδωρίδου
Μαρία Κυριακού
Άννα Βλάχου

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΑ

Δημήτρης Πάτρας
Ρένος Μπαλτάς
Κατερίνα Δημητρακοπούλου
Γεώργιος Μανώλας
Ανθή Κοντογιαννάκη
Άγγελος Ντοροφτέϊ
Βίκτωρ Δάβαρης
Δημήτρης Πολυζωίδης
Ιλόνα Φερέντση
Τατιάνα Τσερτονίδη

ΚΟΝΤΡΑΜΠΛΑΣΑ

Γεώργιος Γράλιστας
Λάσκαρης Θεοδωρίδης
Αναστάσιος Μαυρουδής
Ελένη Μπουλασίκη
Ιωάννης Χατζής
Ειρήνη Παντελίδου
Χαράλαμπος Χειμαρίος
Ευγένιος Πολίτης
Λεωνίδας Κυρίδης
Γιάννης Πολυμενέρης

ΦΛΑΟΥΤΑ

Πέτρος Σουσάμογλου
Ηλίας Μακοβέϊ
Γεώργιος Κανάτσος
Νίκος Κουκής

ΟΜΠΙΟΣ

Νικόλαος Καλπαξίδης
Θωμάς Μπτριζάκης
Μιχαήλ Ντοροφτέϊ
Γκάνεβ Βλαντιμίρ

ΚΛΑΡΙΝΕΤΑ

Κοσμάς Παπαδόπουλος
Χρήστος Γραονίδης
Πόλλα Σμιθ-Διαμαντή
Δημήτρης Κισλάς
Βασίλης Καρατζίβας

ΦΑΓΚΟΤΑ

Βασίλης Ζαρόγκας
Άγγελος Πολίτης
Μαλίνα Ηλιοπούλου
Γεώργιος Πολίτης

ΚΟΡΝΑ

Εμμανουήλ Ιορδανίδης
Βασίλης Βραδέλης
Δημήτρης Αλεξιάδης
Νίκος Δραγομάνοβιτς
Θωμάς Στεφανίδης

ΤΡΟΜΠΙΤΕΣ

Ευάγγελος Γκεμιτζής
Σπύρος Παπαδόπουλος
Γεώργιος Αβράμογλου
Ιωάννης Σισμανίδης
Δημήτρης Κορατζίνος

ΤΡΟΜΠΙΟΝΙΑ

Φώτης Δράκος
Δημήτριος Νέτοκας
Βαγγέλης Μπαλτάς
Γιώργος Κόκκορας

ΤΟΥΜΠΙΑ

Γιώργος Τηνιακούδης

ΤΥΜΠΑΝΑ - ΚΡΟΥΣΤΑ
Αναστάσιος Βασιλειάδης
Κων/νος Χανής
Ιωάννης Ιωσηφίδης
Ελευθέριος Αγγουριδάκης

ΑΡΠΑ

Μάγδα Ηλίεβα

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ

Βασίλης Ξαγαράς

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

Όσοι ακροατές επιθυμούν να εγγραφούν συνδρομητές ή θέλουν να ανανεώσουν την προηγούμενη συνδρομή τους παρακαλούνται να επικοινωνήσουν με τη Γραμματεία της Κ.Ο.Θ., οδός Ιπποδρομίου 21, για τον καθορισμό των θέσεων τους και την παραλαβή των μπλοκ συνδρομητών.

Τηλ. Γραμματείας: 221.185 και 264.951 (9π.μ. - 2μ.μ.).

Fax: 260.620

Εισιτήρια προπωλούνται:

- Από το ταμείο του Δήμου της πλατείας Αριστοτέλους, τηλ. 283.343
Δευτέρα - Τρίτη - Τετάρτη - Πέμπτη (10 π.μ.-1 μ.μ. και 6 μ.μ.-8 μ.μ.).
Το απόγευμα της συναυλίας 6-9 μ.μ., από το ταμείο της Κ.Ο.Θ. στην
Αίθουσα Τελετών του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Πλατεία:	Δρχ.	2.500
Εξώστης Α':	Δρχ.	2.000
Εξώστης Β':	Δρχ.	1.500
Πλαινό διάζωμα:	Δρχ.	1.500
Φοιτητικά - μαθητικά:	Δρχ.	1.000

Επιμέλεια προγράμματος: **ΑΣΠΑ ΜΑΛΤΣΙΔΟΥ**

Φωτοσύνθεση-Φιλμ-Εκτύπωση: "ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ"

I. Αντωνιάδης - Θ. Ψαρράς Ο.Ε.

Μοναστηρίου 242 - Τηλ: 254.116 - Fax: 253.274

Δρχ. 300